

ANDTS-policy

Växjö kommuns kommunala skolor ska erbjuda en trygg arbetsmiljö, där alla trivs och får möjlighet att genomföra sin utbildning på bästa sätt. Skolan arbetar hälsofrämjande för att stärka elevernas hälsa, då god hälsa gynnar lärande och vice versa. Skolorna arbetar förebyggande för att tidigt uppmärksamma elever som riskerar sin hälsa.

Växjö kommuns skolor ska vara en drogfri arbetsplats. Alkohol, narkotika, dopingmedel, tobak och spel om pengar får inte användas, innehas, säljas eller förvaras på skolan. Ingen får vistas i skolan i berusat eller påverkat tillstånd. Det gäller även skolverksamhet som sker utanför skolområdet, till exempel studieresor och APL (Arbetsplatsförlagd utbildning).

Skåpen är skolans egendom och är avsedda för förvaring av studiematerial. Skolan gör vid behov kontroller att detta efterlevs.

Definition

Med ANDTS avses i dokumentet: alkohol, narkotika, dopingmedel, narkotikaklassade läkemedel, lösningsmedel/drivgas som sniffas, andra berusningsmedel och hälsofarliga eller beroendeframkallande preparat som är förbjudna enligt gällande lagstiftning, samt spel om pengar.

Mål

- Skapa en god, säker och trygg arbetsmiljö för elever och personal.
- Förebygga missbruk och tidigt upptäcka riskbruk bland elever.
- Förebygga ohälsa, tillbud och olyckor i skolan orsakat av ANDTS.
- Förebygga framtida sociala och ekonomiska svårigheter samt psykisk och fysisk ohälsa orsakad av ANDTS.

- Att under läsåret aktivt engagera elever och i förekommande fall vårdnadshavare i arbetet mot ANDTS.
- Att arbeta för att samarbetet med socialtjänst och polis sker fortlöpande.
- Att alltid agera då det framkommer att det förekommer bruk av ANDTS genom att följa handlingsplanen nedan vid misstänkt eller bekräftad användning.

Strategi

- Arbeta för att bygga upp och stärka elevernas självkänsla och självförtroende genom goda relationer till vuxna på skolan.
- Att personalen är goda förebilder i sitt förhållningssätt till ANDTS.
- Aktualisera handlingsplanen varje år vid arbetsplatsträff och för nyanställd personal.
- Dokumentation, uppföljning och utvärdering av våra förebyggande insatser.

Lagstiftning

Växjö kommuns kommunala skolor följer och tillämpar den lagstiftning som på olika sätt berör ANDTS i skolmiljön och regleras i följande lagar:

- Grundlagarna
- Tobakslagen
- Läroplan 2011 för gymnasieskolan/gymnasiesärskolan 2.6
- Arbetsmiljölagen
- FN:s Barnkonvention
- Skollagen
- Narkotikastrafflagen
- Socialtjänstlagen
- Lag om förbud mot vissa hälsofarliga varor
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Alkohollagen
- Dopinglagen

Förebyggande insatser

Växjö kommuns kommunala skolors förebyggande insatser syftar till att stärka skyddande faktorer och minska riskfaktorer. Även insatser för att öka upptäcktsrisken har en förebyggande effekt. Genom att tidigt upptäcka, uppmärksamma och agera vid oro och misstanke om användning och/eller spridning av ANDTS, grundat på en kombination av regler, konsekvenser, omtanke och stöd, kan vi ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att kunna genomföra studierna och lyckas i skolan.

Växjö kommuns kommunala skolor arbetar med följande förebyggande insatser:

Policy

Skolans drogpolicy är det mest betydelsefulla verktyget i det förebyggande arbetet. Policyarbete i sig har en förebyggande effekt.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Skolorna bedriver i enlighet med Arbetsmiljölagen ett systematiskt arbetsmiljöarbete/systematiskt kvalitetsarbete, som syftar till en trygg och säker arbetsmiljö. Skolans drogpolicy är ett stöd i detta arbete.

Hälsosamtal

Alla elever erbjuds hälsosamtal med skolsköterska i åk ??????, och åk 1 på gymnasiet. Under hälsosamtalet i åk ?? och på gymnasiet sker bland annat samtal kring alkohol, tobak och narkotika.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavares engagemang, stöd och kunskap är betydelsefull för elevens utveckling och har en förebyggande effekt. Vårdnadshavare informeras om skolans ANDTS-policy på föräldramöten vid skolstart.

Samverkan

Skolorna strävar i största möjliga mån om god samverkan med socialtjänst, fältverksamhet, polis och APL/ praktikplatser i syfte att stärka arbetet med skolans ANDTS-policy.

Frånvaro

Elevers frånvaro uppmärksammas och följs upp.

Kunskap och samtal

Elever informeras om skolans drogpolicy i samband med skolstart.

Personalen ska hålla sig uppdaterade i skolans drogpolicy.

I undervisning ges elever utrymme för dialog, information och kunskap i syfte att ge eleverna förutsättningar för att kritiskt kunna värdera och reflektera kring ANDTS-användning och dess konsekvenser.

Kartläggning

Kartläggningsmaterial (till exempel enkäter, fokusintervjuer med elever) genomförs för att identifiera områden vi behöver arbeta med.

Drogtestning

Drogtestning används vid misstanke om användning av narkotika. Syftet är att undanröja misstankar och skapa bra förutsättningar för stöd och hjälp till eleven. Insatsen kan stärka eleven i att stå emot grupstryck och tacka nej till droger.

Kungsmadskolan genomför slumpvisa drogtester i syfte att tidigt upptäcka och förebygga användning av narkotika. Drogtesterna är frivilliga. (Inför praktik eller riskfyllda moment i utbildningen kan skolan genomföra drogtest på en undervisningsgrupp. Testerna är frivilliga men kan vara en förutsättning för att eleven ska kunna delta vid utbildningsmoment, praktik/ APL.)

Narkotikasök hund

Polishundar kan komma att användas i brottsförebyggande syfte för att söka igenom lokaler på skolan.

Handlingsplan - ANDTS

Skolan har ett ansvar för att stödja den som använder ANDTS. Stödet kan finnas inom eller utanför skolan. Personal på skolan som får kännedom, misstanke eller signaler om att ANDTS förekommer eller används av elever vid skolan, ska anmäla detta till ansvarig rektor. Vid rektors frånvaro görs anmälan till annan platsansvarig. Denna har ansvaret för att arbetet fördelas och utförs. Berörd personal hanterar ärendet enligt rutin, se nedan. Dokumentation sker fortlöpande.

Rutin- droger

Kartläggning av ärendet

Vad vet vi? Vad behöver vi ta reda på? Rektor fördelar arbetet. Om det krävs omedelbara insatser för att säkra någon eller flera individers trygghet ska ansvarig rektor/ eller platsansvarig se till att så görs. Då elev visar tecken på att vara drogpåverkad i skolmiljö tillkallas polis och polisanmälan upprättas.

Eleven kallas till ett första samtal där hen konfronteras med misstanke om droganvändning

- Om eleven är minderårig ska vårdnadshavare kallas till möte. Det ska alltid vara minst två personer från skolan, varav en rektor/ alt. den rektorn utsett.
- Är eleven myndig får vårdnadshavare inte kontaktas utan elevens medgivande.
- Eleven erbjuds drogtest via Hälsoenheten och bokas av representant från elevhälsoteamet.
- Har polisen möjlighet att infinna sig på plats ansvarar de för att utföra ett drogtest om de upplever eleven påverkad.
- Elev och vårdnadshavare ska alltid upplysas om att drogtest är frivilligt.
- Vid misstanke om brott görs anmälan till socialtjänst (som blir vidare ansvarig för att elevens situation kartläggs- 14 kap 1§ socialtjänstlagen) och polis. Polisanmälan görs efter individuell bedömning och utförs av rektor. Detta gäller

såväl myndig som omyndig elev. Rektor, mentor eller elevhälsa gör en orosanmälan till socialtjänsten

- Om det bedöms nödvändigt kan rektor omedelbart stänga av elev för att garantera trygghet och studiero (5 kap 17 - 21 § skollagen). Omyndig elev hämtas av vårdnadshavare.

Om elev testas positivt, erkänner missbruk eller hantering av droger

- Samarbete mellan skola och socialtjänst påbörjas. Om skolan har gjort en anmälan till socialtjänsten angående misstanke om droganvändning får skolan återkoppling från socialtjänsten om utredning startats eller inte.
- En anmälan enligt 14 kap 1§ SoL görs till socialtjänst. Rektor i samverkan med personal från elevhälsan ansvarar för att anmälan görs.
- Det upprättas en individuell handlingsplan för elevens fortsatta skolgång.
- Rimlig tid för arbete med individuell handlingsplan är 3–4 veckor. Om eleven under denna period inte nått drogfrihet eller uppvisat framsteg, kan det utifrån Skollagens 5 kap 17§ om trygghet och studiero bli fråga om avstängning från studier.
- Eleven informeras om att droganvändning kan få konsekvenser för utbildningen.
- Polisanmälan görs om det är fråga om försäljning eller akut situation som tex. synbart påverkad elev eller hot. Rektor ansvarar för att polisanmälan görs.
- Eleven stängs av från karaktärsundervisning där skolan bedömer att det finns riskmoment enligt Skollagen 5 kap. 19§ under den tid som handlingsplaner löper på.
- Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser i utbildningen och kan leda till att utbildningen inte kan fullföljas enligt den tidsplan som anges i den individuella studieplanen.
- Skolan kan erbjuda eleven/vårdnadshavare studieuppehåll då hjälpbehovet anses vara avgörande gällande elevens studiesituation.

Om elev förnekar missbruk och tackar nej till drogtest men misstanken kvarstår

- Samtal genomförs med eleven om vilka orsaker som kan ligga till grund för misstanken. Personal från elevhälsan ansvarar för att dessa samtal förs.
- Anmälan utförs enligt 14 kap 1§ SoL till socialtjänst. Rektor i samarbete med elevhälsan ansvarar för att anmälan görs.
- Handlingsplan upprättas för elevens fortsatta skolgång.
- Under utredningstiden kan eleven efter individuell bedömning stängas av från praktiska moment i utbildningen/ APL/ praktik där skolan bedömer att det förekommer riskmoment. Skolan och socialtjänst för en dialog om vikten av att utredningen genomförs skyndsamt.
- Eleven informeras om att droganvändning kan få konsekvenser för utbildningen.

Rutin vid innehav av droger, eller misstanke om försäljning

- Ansvarig rektor informeras.
- Droger får omhändertas av rektor eller lärare (5 kap 22–23 §§ skollagen).
- Rektor får besluta om visitation av elevskåp vid misstänkt förvaring av droger.
- Rektor kontaktar och vid behov tillkallas polis. Omhändertagna droger lämnas till polisen.
- Vid misstänkt eller konstaterat innehav av droger ansvarar rektor för att anmälan görs samt anmälan till socialtjänsten (14 kap 1 § socialtjänstlagen).
- Vid behov kan rektor besluta om omedelbar avstängning av elev för att garantera trygghet och studiero (5 kap 17–21 § skollagen).

Rutin vid slumpmässiga frivilliga drogtest

- Information ges till elev och vårdnadshavare vid skolstarten om att eleverna erbjuds drogtest vid slumpmässiga tillfällen under utbildningstiden. Detta för att tillförsäkra en säker och trygg arbetsmiljö. Testerna är frivilliga men kan vara en

förutsättning för att eleven ska kunna delta vid vissa utbildningsmoment samt på APL/praktik.

- Elever och vårdnadshavare bekräftar att de fått information om hur Kungsmadskolan arbetar med drogtester genom att skriva under en samtyckesblankett.
- Vid fall då inget medgivande har lämnats kan ansvarig rektor kontakta vårdnadshavare/myndig elev för att utreda vart motståndet ligger till att delta i insatsen.
- Klasser som erbjuds drogtest slumpas fram, utifrån slumpad klass lottas därefter 5-6 elever ut- dessa elever erbjuds drogtest.
- Drogtesterna utförs av personal från elevhälsan på Kungsmadskolan.

Eleven tackar ja till drogtest

- Eleven genomför tillsammans med personal från elevhälsan individuellt kartläggningssamtal och lämnar därefter drogtest.
- Test och dokumentation genomförs av personal från elevhälsan.
- Visar sig testet vara positivt, kontaktas vårdnadshavare för omyndig elev och anmälan till socialtjänsten görs enligt 14 kap 1§ SoL. Handlingsplan upprättas enligt rutin.
- Vid negativt test, inga åtgärder.

Eleven tackar nej till drogtest

- Vårdnadshavare informeras om att eleven tackat nej till drogtest.
- En handlingsplan upprättas för elevens fortsatta skolgång (se rubriken handlingsplan).
- Eleven och vårdnadshavare informeras om att eleven eventuellt inte kan delta i vissa moment i utbildningen/APL.
- Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser för elevens fortsatta utbildning och kan leda till att examen inte erhålls.

- Ärendet lyfts på EHT (där mentor medverkar) för kartläggning och bedömning, dokumentation gällande att eleven tackat nej till drogtest genomförs i respektive elevakt.
- Om skolan har misstankar om droganvändning görs en anmälan enligt 14 kap 1§ SoL till socialtjänst. Rektor i samarbete med elevhälsan ansvarar för att anmälan görs.

Elev testats positivt för droger

- Samarbete mellan skola och socialtjänst påbörjas. Om skolan har gjort en anmälan till socialtjänsten angående misstanke om droganvändning får skolan återkoppling från socialtjänsten om utredning startats eller inte.
- Eleven stängs av från karaktärsundervisning där skolan bedömer att det finns riskmoment enligt Skollagen 5 kap. 19§ under den tid som handlingsplaner löper på. Eleven informeras om att detta kan få konsekvenser i utbildningen och kan leda till att utbildningen inte kan fullföljas enligt den tidsplan som anges i den individuella studieplanen.
- Rimlig tid för arbete med handlingsplanen är 3–4 veckor. Om eleven under denna period inte nått drogfrihet eller uppvisat framsteg, kan det utifrån Skollagens 5 kap 17§ om trygghet och studiero bli fråga om avstängning från studier.
- Skolan kan erbjuda eleven/vårdnadshavare studieuppehåll då hjälpbehovet anses vara avgörande gällande elevens studiesituation.

Individuell handlingsplan

I samband med anmälan till socialtjänsten kallar rektor och valda delar av elevhälsan till möte med elev och vårdnadshavare och upprättar en individuell handlingsplan. Den ska innehålla:

- Hur skola och vårdnadshavare håller kontakt (ifall eleven är under 18 år).
- Förutsättningar för fortsatt skolgång (närvaro, tider, lokal, stöd, redovisning av drogtest samt alternativ istället för APL och praktiska moment).

- Samtalskontakt med kurator på skolan erbjuds.
- Om medgivande att bryta sekretess godkänns.
- Tidpunkt för uppföljningssamtal .

Handlingsplan och konsekvenser

Om eleven inte följer den uppgjorda handlingsplanen genom att till exempel inte komma på drogtester eller inbokade möten/lektioner, eller om handlingsplanen inte har önskad effekt (om testvärdena inte sjunker) kan eleven stängas av från studier alternativt få studieuppehåll från studierna. Rimlig tid för den individuella handlingsplanen är ca 3 - 4 veckor.

Rutin - Dopingmedel och hälsofarliga preparat

- Vid misstanke om dopingmedel och hälsofarliga preparat kontaktas vårdnadshavare när eleven är omyndig. Eleven erbjuds samtidigt vidare remiss till Hälsoenheten.
- Vid oro för en elevs utveckling utförs anmälan till socialtjänsten i elevens hemkommun enligt 14:1 SOL.
- Skolan samarbetar bland annat med primärvårdens hälsoenhet. Information, stödsamtal och provtagning kan erbjudas.
- Person som ertappas med att inneha eller sälja dopingmedel och hälsofarliga preparat i samband med skolverksamhet polisanmäls. Rektor genomför utredning om eventuella disciplinära åtgärder i enlighet med skollag.
- Om dopingmedel och hälsofarliga preparat påträffas lämnas de av skolledningen till polisen.

- Andra åtgärder kan vara disciplinära (skriftlig varning, avstängning eller förvisning) enligt Skollagen.

Rutin - Alkohol

- Inte under någon sorts skolverksamhet är det tillåtet att uppträda alkoholpåverkad, dricka, inneha, sälja eller förvara alkohol.
- Alkoholpåverkad elev får ej vara kvar i skolan.
- Vid misstanke om alkoholmissbruk skall personal reagera genom samtal med eleven och informera vårdnadshavare om eleven är under 18 år samt rapportera till rektor och elevhälsa.
- Eleven erbjuds samtidigt vidare remiss till Hälsoenheten. Information, stödsamtal och provtagning kan erbjudas.
- Vid oro för en elevs utveckling utförs anmälan till socialtjänsten i elevens hemkommun enligt 14:1 SOL.
- Person som ertappas med att inneha eller sälja alkohol i samband med skolverksamhet polisanmäls. Rektor genomför utredning om eventuella disciplinära åtgärder i enlighet med skollag.
- Om en elev medför alkoholhaltiga drycker inom skolans område skall dessa omhändertas av skolledningen. Innehavet leder till utredning av rektor.
- Om alkohol påträffas lämnas de av skolledningen till polisen.
- Andra åtgärder kan vara disciplinära (skriftlig varning, avstängning eller förvisning) enligt Skollagen.

Rutin - Tobak

- Växjö kommuns skolor ska vara tobaksfria.
- Det är förbjudet enligt lag att röka inom skolområdet, eller det skolområde som skolan bestämmer, alla timmar på dygnet.
- Vårdnadshavare informeras vid första tillfället då elev använder tobak inom skolans område (tom år 1 på Gymnasiet).

- Elevhälsan kan vid samtycke remittera elev vidare för tobaksavvänjning.
- Policyn avser även e-cigarett.

